

Records d'un temps d'escola nacional, de fa molts anys

Dedicat als companys d'escola que ara hem celebrat els quaranta anys.

El mestre està vermell d'ira. Té la cara encesa. Se li noten inflades les venes del coll. L'estudiant no sap a què es deu aquesta foguerada de ràbia: ni ho entén ni ho sospita, ni ho sabrà mai, però el mestre està empenyat i haurà d'aguantar-li, tant ell com el seus companys de curs, l'explosió volcànica del mal humor.

—Ah, sí?, *ahora veréis* —ha cridat, fora de si.

L'estudiant no sap què és el que han de veure i tampoc sap que té cap altra escapatòria. No hi ha sortida. Tothom ho sap. El mestre d'escola ha agafat la corretja. Se l'ha tret davant l'estupor general de la classe: trenta nois i noies de dotze anys vestits amb bates ratllades estan espantats. Ara ja sap que haurà d'aguantar el xàfec de corretjades al palmell de la mà, perquè altres generacions de nois que el precedien li ho han dit:

—Que pega el mestre ?

—I tant si pega! Fins i tot, et feia posar els dits al carrer perquè es gesessin, vermellosos, i llavors encara feia més mal —li van dir com si formés part de paisatge de cada dia, com si formés part de l'entrada en el món del grans, com si fos la cosa més natural del món. Fa mal, molt més mal.

L'estudiant ho sap, però està molt nerviós: és massa tendre; no sap controlar-se. Està escagassat de por. Veu com acaben de pegar el primer cop de corretja al seu company, i al segon i al tercer: la mà estesa i oberta, mentre el mestre, amb un llibre a la mà, pregunta una fotesa sobre la faula de *La cigarra i la hormiga*. Ja ha pegat al que està al seu costat que es revincla de dolor: és un noi de cabell arrullat i ulleres gruixudes de cul de got. Ell ja no pensa gens. Ni gota; no entén la pregunta de tan senzilla que és i espera amb cara de corderet escorxat que el mestre li clavi la corretjada amb fúria. Tots en rotllana. N'hi ha que han mantingut la sang freda: han sabut la resposta i la corretja ha passat de llarg, però ell no la sap la contesta. Espera. Fa cara de bon nen; potser així el mestre es retindrà. Però no. Sent la forta fiblada seca i punyent de la corretjada al palmell de la mà. Tampoc és tant, pensa. Tampoc és tant. És com un dolor fort, intens i curt. Després queda una vaga coentor. Res més. Han estat pitjor els moments de terror previs; ha estat més greu l'agonia de l'espera i, per sort seua, els companys callaran i no faran escarni del seu mal quan surti de classe, a la tarda, quan la llum de rovell de març s'escampi com una tristesa silenciosa al poble.

ANDREU LONCÀ

Segueix 10 de desembre 2000

Andreu Loncà

